

LETO XXIII. Stev. 73
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
Let izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

„LJUDSKA PRAVICA“
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1944 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT DNEVNIK IN
TEDNIK. OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z „BORBO“.

ZASEDANJE ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE Petar Stambolić - novi predsednik

Na včerajšnji skupni seji obeh domov je Mijalko Todorović podal ekspozé o predlogu sprememb v družbenem planu za leto 1957

Na skupni seji obeh domov Zvezne ljudske skupščine so včeraj dopoldne izvolili za novega predsednika ljudskega poslanca tovariša Petra Stambolića, predsednika Ljudske skupščine Srbije in člana Izvršnega komiteja CK ZKJ. Njegovo izvolitev je predlagal v imenu 20 poslancev ljudski poslanec Jakov Blažević.

Skupščinska domova sta včeraj na ločenih sejah sprejela osnutek sprememb v družbenem planu za letošnje leto, po katerem se spremeni način razdelitve skupnega dohodka gospodarskih organizacij in ustvarjajo ugodnejši pogoji za poslovanje podjetij in spodbujanje delovne storilnosti. O spremembah v družbenem planu je na skupni seji obeh domov poročal predsednik odbora za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta tovariš Mijalko Todorović. Na skupni seji sta oba domova na predlog predsednika Zvezne ljudske skupščine sprejela tudi resolucijo o poročilu Zveznega izvršnega sveta o njegovi politiki in dejavnosti v lanskem letu.

IZVOLITEV PREDSEDNIKA

Skupno sejo Zveznega sveta in Zbora proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine je začel ob 10 podpredsednik Vladimir Simić. Obvestil je Skupščino, da voli po členu 5. poslovnika predsednika z javnim glasovanjem na skupni seji obeh domov, če noben ljudski poslanec ne predlaga, naj bodo volitve tajne. Kandidata za predsednika Zvezne ljudske skupščine mora predlagati najmanj 20 ljudskih poslancev. Na vprašanje podpredsednika Simića, kdo ima predlog, se je oglašil k besedi ljudski poslanec Jakov Blažević, ki je v imenu skupine 20 ljudskih poslancev predlagal za predsednika tovariša Petra Stambolića.

Jakov Blažević je med drugim rekel, da je predsedstvo Zveznega odbora SZDLJ na predvečerajšnji seji razpravljalo o novega predsednika Zvezne ljudske skupščine po smrti tovariša Moše Pijada. Potem je dal predsedujoči Simić ta predlog na glasovanje. Poslanci so z dviganjem rok soglasno izvolili za predsednika Zvezne ljudske skupščine Petra Stambolića.

Po izvolitvi je odšel Petar Stambolić na predsedniško mesto,

nega odloka, niti pojasnilo predvidenih sprememb v sistemu razdelitve, saj se je večina ljudskih poslancev pač že prej seznanila s temi vprašanji iz javne razprave. Namesto tega mi dovolite, da poudarim samo nekatera dejstva v zvezi s predlaganimi spremembami, ki bi utegnili olajšati današnjo razpravo.

Te spremembe v sistemu razdelitve niso nobena ločena akcija, marveč sestavni del cele vrste ukrepov, ki jih Zvezni izvršni svet že pripravlja. Vsi ti ukrepi so nujno potrebni, da omogočimo, olajšamo in pospešimo proces stabilizacije našega gospodarskega razvoja. Mnogi so dolgoročnega značaja po svojem trajanju in posledicah in sodijo tudi v perspektivni plan, toda uveljavljati jih lahko začnemo že zdaj. Značilnost vseh teh ukrepov je v tem, da morajo privedi k čedalje več-

(Nadaljevanje na 2. str.)

Beograjski razgovori med predstavniki Socialistične zveze Jugoslavije in italijansko Socialistično stranko

Beograd, 26. marca (Tanjug) - V poslopuj CK ZKJ so se začeli danes razgovori med predstavniki SZDLJ in člani delegacije italijanske Socialistične stranke, Z jugoslovanske strani sodelujejo v razgovorih generalni sekretar Socialistične zveze Edvard Kardelj, člana predsedstva Jovan Veselinov in Veljko Vlahović, član

zveznega odbora Avdo Humo in član komisije za mednarodne zveze SZDLJ Anton Vratuša. V italijanski delegaciji so član sekretariata Socialistične stranke Tullio Vecchiotti ter članja direktije Vittorio Foa in Dario Valerici.

Sprejem na Brionih

Delegacija KP Francije pri generalnem sekretarju ZKJ Josipu Brozu-Titu

Reka, 26. marca (Tanjug). - Delegacija KP Francije si je danes dopoldne ogledala ladjedelnice »3. maj« na Reki. Francoske goste je pozdravil predsednik delavskega sveta ladjedelnice Viktor Benić. V razgovoru z voditelji ladjedelnice so se francoski gostje zanimali za dosedanje uspehe ladjedelnice. Ogledali so si tudi naprave ladjedelnice in ladje, ki jih v nji grade. Po kosilu, ki jim ga je priredil upravni odbor ladjedelnice, so gostje odpotovali na Brione.

Generalni sekretar Zveze komunistov Jugoslavije Jostp Broz Tito je danes popoldne sprejel delegacijo KP Francije, v kateri so člani Politburoja François Billoux, Raymond Guyot, Waldeck Rochet in člana CK Pierre Villon in Jean Coghe.

V razgovoru, ki je trajal dve uri in sta se ga udeležila sekretar CK ZKJ Edvard Kardelj in član CK Milijan Neorič, so izmenjali mnenja o nekaterih notranjih in zunanje-političnih vprašanjih.

Člani francoske delegacije, Edvard Kardelj in Milijan Neorič, so bili potem gostje generalnega sekretarja ZKJ Tita na večerji, ki je potekla v prijetnem razpoloženju.

Razgovori bodo še jutri v Beogradu, 31. marca pa se bodo nadaljevali v Ljubljani, kamor prišpe delegacija po tridnevnom potovanju po Jugoslaviji. Predstavniki Socialistične zveze Jugoslavije in italijanske Socialistične stranke bodo izmenjali izkušnje o dejavnosti obeh strank in govorili o pospeševanju medsebojnih stikov. Razpravljali bodo tudi o mednarodnem položaju in o problemih mednarodnega delavskega gibanja.

Jutri dopoldne bodo člani italijanske delegacije obiskali predsednika Centralnega odbora zveze sindikatov Jugoslavije Djura Salaja ter z njim in drugimi voditelji jugoslovanskih sindikatov govorili o nekaterih sindikalnih vprašanjih. Jutri zvečer, po razgovorih v Beogradu, se odpeljuje na potovanje po naši državi. Obiskali bodo Sarajevo, Zenico, Zagreb in Ljubljano, kjer bodo 1. aprila zaključili svoj obisk v Jugoslaviji in odpotovali v Rim.

Življenska pot novega predsednika Skupščine

Novi predsednik Zvezne ljudske skupščine tov. Petar Stambolić se je rodil 12. julija 1912 v vasi Brezovi pri Ivanjici v Srbiji. Gimnazijo je končal v Čačku, agronomske vede pa je doštudiral na Kmetijski fakulteti v Zagrebu. Pred vojno je kot študent sodeloval v delu napredne demokratične univerzitetne mladine.

Petar Stambolić je začel politično delovati leta 1931, ko je prišel študirat v Beograd, kjer je takoj stopil v vrste napredne studentske mladine, ki je tega leta organizirala vrsto velikih pomembnih akcij. Na beograjskih ulicah, na univerzi, v študentskih domovih, pred očmi oblasti in njim navkljub so študentje prirejali množične demonstracije proti vojnemu kabinetu generala Petra Živkovića. Petar Stambolić je postal leta 1933 član SKOJ. Potem ko je delal dve leti med študenti, je postal leta 1935 član Komunistične partije Jugoslavije in se lotil političnega dela z delavsko mladino Beograda. Kmalu pa so ga vpoklicali v vojsko, da bi odslužil vojaški rok. Leta 1937, potem ko se je vrnil iz vojske, je postal član univerzitetnega partijskega vodstva. Leta 1938 so mu poverili partijsko delo v Srbiji.

Potem ko se je kot delegat udeležil pete državne konferencije partijskega komiteja za Srbijo.

Vojna ga je zalotila v Valjevu. Takoj po kapitulaciji je odšel na partijsko delo v Pomoravje, kjer je kot instruktor CK organiziral vstajo. Sredi leta 1941 je deloval v okolici Svetozareva in Smederevske Palanke in organiziral narodnoosvobodilno gibanje. Jeseni leta 1941 je bil v Užlicah izvoljen za člana Glavnega narodnoosvobodilnega odbora ter se je z glavnino partizanskih sil umaknil v Sandžak. S partizanskimi odredi je preživel nekaj časa v Bosni.

V zelo težavnih razmerah in z nalogo, naj v Srbiji poveže napredne elemente in organizira narodnoosvobodilno gibanje, je sredi leta 1943 prišel v Beograd in tam razvil zelo plodovito politično delavnost. Leta 1944 je bil imenovan za komandanta glavnega štaba Narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Srbije, ki je bil tedaj v Toplici. Po osvoboditvi Beograda je bil najprej izvoljen za sekretarja Glavnega narodnoosvobodilnega odbora Srbije, potem pa za sekretarja Velike antifašistične skupščine narodne osvoboditve Srbije.

Petar Stambolić je bil svetnik in član predsedstva AVNOJ od II. zasedanja v Jajcu, potem pa poslanec v začasnih Ljudski skupščini Demokratične federativne Jugoslavije in stalni ljudski poslanec v Ljudskih skupščinah LR Srbije in Federativne LR Jugoslavije od leta 1945 dalje. V Ljudski skupščini FLRJ drugega sklica je bil predsednik odbora za zunanjo politiko, v sedanjih Zvezni ljudski skupščini ob času včerajšnjih volitev pa predsednik odbora za gospodarstvo Zveznega sveta.

Od leta 1945 do 1948 je bil Petar Stambolić finančni minister v vladi LR Srbije, nato pa zvezni minister za kmetijstvo. Od 1. 1948 je bil predsednik vlade LR Srbije, nato pa predsednik Izvršnega sveta Ljudske skupščine LR Srbije. Petar Stambolić je bil od konca leta 1953 predsednik Ljudske skupščine Srbije, kar je še zdaj.

Petar Stambolić je sekretar Izvršnega komiteja CK ZKJ Srbije, član Izvršnega komiteja CK ZKJ Jugoslavije in član predsedstva SZDLJ Jugoslavije. Odlikovan je z redi Narodnega heroja, Narodne osvoboditve, Bratstva in enotnosti, Zasluge za narod in Redom za hrabrost.

Iz ekspozéja Mijalka Todorovića

Potem je Skupščina poslušala poročevalca odborov za gospodarstvo obeh domov in ekspozé predsednika odbora za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta Mijalka Todorovića o spremembah v družbenem planu za leto 1957. Mijalko Todorović je med drugim dejal:

to je Zvezni izvršni svet pripravil spremembe v načinu razdelitve skupnega dohodka gospodarskih organizacij in v tej zvezi stopa pred ta dom z osnutkom odloka o spremembah in dopolnitvah zveznega družbenega plana za leto 1957. Ker je dobila Zvezna ljudska skupščina razen osnutka tudi besedilo uredbe o razdelitvi skupnega dohodka gospodarskih organizacij, kakor tudi obrazložitev z ustreznimi pojasnilom predlaganih sprememb, menim, da ob tej priložnosti ni potrebna podrobnejša obrazložitev predlagane

Na skupni seji obeh domov Zvezne ljudske skupščine so včeraj dopoldne izvolili za novega predsednika ljudskega poslanca tovariša Petra Stambolića, predsednika Ljudske skupščine Srbije in člana Izvršnega komiteja CK ZKJ. Njegovo izvolitev je predlagal v imenu 20 poslancev ljudski poslanec Jakov Blažević.

Skupščinska domova sta včeraj na ločenih sejah sprejela osnutek sprememb v družbenem planu za letošnje leto, po katerem se spremeni način razdelitve skupnega dohodka gospodarskih organizacij in ustvarjajo ugodnejši pogoji za poslovanje podjetij in spodbujanje delovne storilnosti. O spremembah v družbenem planu je na skupni seji obeh domov poročal predsednik odbora za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta tovariš Mijalko Todorović. Na skupni seji sta oba domova na predlog predsednika Zvezne ljudske skupščine sprejela tudi resolucijo o poročilu Zveznega izvršnega sveta o njegovi politiki in dejavnosti v lanskem letu.

Na skupni seji obeh domov Zvezne ljudske skupščine so včeraj dopoldne izvolili za novega predsednika ljudskega poslanca tovariša Petra Stambolića, predsednika Ljudske skupščine Srbije in člana Izvršnega komiteja CK ZKJ. Njegovo izvolitev je predlagal v imenu 20 poslancev ljudski poslanec Jakov Blažević.

Skupščinska domova sta včeraj na ločenih sejah sprejela osnutek sprememb v družbenem planu za letošnje leto, po katerem se spremeni način razdelitve skupnega dohodka gospodarskih organizacij in ustvarjajo ugodnejši pogoji za poslovanje podjetij in spodbujanje delovne storilnosti. O spremembah v družbenem planu je na skupni seji obeh domov poročal predsednik odbora za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta tovariš Mijalko Todorović. Na skupni seji sta oba domova na predlog predsednika Zvezne ljudske skupščine sprejela tudi resolucijo o poročilu Zveznega izvršnega sveta o njegovi politiki in dejavnosti v lanskem letu.

IZJAVA DR. VLADIMIRA BAKARIČA O STIKIH Z BELGIJSKO SOCIALISTIČNO STRANKO

Sodelovanje z Belgijci je rodilo lepe uspehe in smo z njim zadovoljni

Beograd, 26. marca - Tovariš Vladimir Bakarić se je odzval prošnji uredništva »Borbe« in odgovoril na nekatera vprašanja v zvezi z nedavnim potovanjem in srečanjem delegacije SZDLJ s Socialistično stranko Belgije.

V odgovoru na vprašanje o dosedanjih stikih med SZDLJ in belgijsko Socialistično stranko je tovariš Bakarić rekel:

»Naši stiki z belgijsko Socialistično stranko so zelo pristrčni. Medsebojni razgovori so zmerom odkritosrčni in brez pridržkov. Če od upostavitve stikov je položaj v tem oziru čedalje boljši. Belgijška Socialistična stranka je ena izmed prvih socialističnih strank, s katero smo navezali takšne stike, zlasti po našem težavnem položaju leta 1948, česar ne smemo nikoli pozabiti. Belgijška Socialistična stranka se odlikuje tudi v tem, da je množična delavska stranka z živahnim sodelovanjem v političnem življenju delavskega razreda, to je ljudi, ki žive od dela svojih rok. To je eden izmed vzrokov, da so naši stiki tako tesni in pristrčni.«

Odgovor na vprašanje, kaj so zajeli nedavni razgovori, se je glasil:

Nehrujev volilni uspeh

New Delhi, 26. marca (AP). Po najnovejših podatkih si je indijska Kongresna stranka, ki jo vodi ministerski predsednik Nehru, zagotovila na volitvah tri četrtine mest v Spodnjem domu parlamenta. Izmed skupno 494 mest jih je doslej dobila 339. KP Indije je dobila 24 mest, Socialistična stranka Praja 19, stranka Jan Sang 4 in neodvisni kandidati 68. Manjkajo le še izidi za 40 mest.

»To je bil menda četrti razgovor s predstavniki belgijske Socialistične stranke. To je pri nas že običajna izmenjava mnenj o perečih vprašanjih. Glavna tema naših razgovorov so bila tokrat pereča vprašanja aktivne koeksistence med državami. Mi smo tolačili naše poglede na dosedanje probleme in vlogo naše države in naše Socialistične zveze, belgijski tovariši pa so nam pojasnili svoja gledišča. Izmenjava mnenj je bila zelo pristrčna in odkrita. Posamezne važne dogodke smo dokaj temeljito ocenili.«

Belgijska Socialistična stranka in SZDLJ sta se že prej sporazumeli o izmenjavi izkušenj. Nekaj belgijskih delegacij in strokovnjakov se je mudilo v naši državi, pa tudi naši ljudi je so odhajali v Belgijo. Ali je ob nedavnih razgovorih prišlo do konkretnih dogovorov na tem torišču?

»Mi se tokrat nismo spuščali v nobene nadaljnje konkretizacije stvari, marveč smo odprli pota še za nekatere nove oblike sodelovanja in izmenjave izkušenj. Podrobnosti o tem smo prepuštili rednim stikom. Gre večinoma za pomoč v tehničnih kadrih. To sodelovanje je rodilo že lepe uspehe in z njimi smo zelo zadovoljni. Belgijci so v tem oziru zelo ustrežljivi in izpričali so veliko pobudo za nadaljnje razvijanje teh stikov.«

Na vprašanje: »Ali je imela jugoslovanska delegacija razen političnih razgovorov priložnost, da se je seznanila tudi s splošnim razpajem te dežele?« je tovariš Bakarić odgovoril:

»Od mojega prvega bivanja v Belgiji je dosegla Belgija velik gospodarski napredek. Ta napredek je dokaj pomemben in Belgijci so ga dosegli v času, ko so imeli v vladi vodilno vlogo socialisti. Naša delegacija si je ogledala velika javna dela in Bruslju v zvezi s svetovno razstavo, ki bo leta 1958. To so veličanska dela. Bruselj, ki je tudi sicer lepo mesto, bo kmalu eno najodobnejših mest na svetu. V priprave na svetovno razstavo investirajo ogromna sredstva.«

Na koncu razgovora je tovariš Bakarić omenil tudi vprašanje koristnosti izmenjave izkušenj med delavskimi gibanji. Naša delegacija se je v Belgiji seznanila z delom posameznih občin, s komunalnimi posli, z notranjo demokracijo v občinah. Marsikaj, kar je videla, smo pri nas že uporabili. To sodelovanje je rodilo sadove, zlasti med socialističnimi strankami. »Mislim,« je rekel tovariš Bakarić na koncu, »da je imelo sodelovanje med Socialistično stranko Belgije in SZDLJ zelo pozitivno vlogo, morda eno najbolj pozitivnih v zbljevanju socialističnih gibanj na svetu.«

VREMENSKA NAPOVED

za sredo, 27. marca
Spremenljivo oblačno. Temperatura ponoči med 0 in 4, v Primorju okoli 7, najvišja dnevna temperatura med 10 in 15 stopinj C.

STANJE VREMENA
Področje visokega zračnega pritiska, ki zajema vzhodno Evropo in Balkan, je prilegel naglo slabeti. V višinah nad severnim Sredozemljem se še zadržuje jedro hladnega zraka in vpliva tudi na naše kraje.

STANJE SNEGA
Mozirska planina 25. Korosica 150. Rubiška kofa 30. Komna 10. Vreče 25. Tamar 30. Dom Planica 10. Pokljuka 50 cm.

V ponedeljek je bila seja predsedstva zveznega odbora SZDLJ. Na sliki: Člani predsedstva so med enominutnim molkom počastili spomin pokojnega predsednika Skupščine Moše Pijada

le govoril član Zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorović

Bolj stabilnemu odnosu cen s moramo zahvaliti, da smo ohranili raven življenjskega standarda delavcev in jo začeli polagoma dvigati v skladu z določeno politiko standarda. V začetku letosnjega leta so bile zaloge blaga za osebnopotrošnjo za 20,4% večje od lanskih, zaloge opreme in investicijskih potrebščin za 43% zaloge osnovnih surovin in reprodukcijskih potrebščin pa za 21,1% od ostotkov. Vse zaloge so v minulih mesecih nekoliko naraščale. Posledica tega je bila nadaljnja stabilizacija trga in cen.

Povzemanj skladov so se mnogomestno spraševali, ali ne bo to povzročilo narastajoče cen. Podatki o gibanju cen našega gospodarstva kažejo, da se tega ni treba bati. Slišati je bilo tudi pripombe in pomisleke, da so različna podjetja v neenakopravnem položaju, ker dobivajo izjemo zdaj vsa industrijska podjetja 10 % presežka dobička več, kakor je znašala lanska stopnja. V tem so podjetja enakopravna. Drži pa, da so rezerve v raznih podjetjih različne, da bodo nekatera podjetja dosegla novi učinek lažje.

Po odmoru je predsednik Zbora čevič sporočil poslancem, da je Zbor proizvajalcev sprejel ome njene zakonske predloge in sklepe.

V Beogradu se je včeraj začela druga mednarodna konferenca o malariji za dežele jugovzhodne Evrope, ki se je udeležujejo delegacije Albanije, Bolgarije, Grčije, Romunije, SZ, Turčije in Jugoslavije. Konferenci prisostvujejo trije predstavniki svetovno zdravstvene organizacije. Včera so določili dnevni red in izvolili

Najprej je treba povedati, da predloženi osnutek na nekaj mestih ni docela jasen, kar seveda precej otežkoča razpravo o njem. Tako n. pr. niti člani te komisije niso enotno razumeli vloge zaščitnega plačnega sklada, ki naj bi ga po osnutku uredbe uvedli vsi gospodarskih organizacijah druge skupine. Razen tega bi bile po mnenju komisije potrebne nekatere spremembe glede oblikovanja plač in postopka pri sprejemanju pravilnikov ter spremembe neka-

Komisija je nadalje razpravljala o zviševanju tarifnih postavk za 5 oziroma 10 %. Ugotovila je, da to delo poteka prepočasi. Od 2052 gospodarskih organizacij, kolikor jih je dolžna predlagati Sekretariatu za določanje tarifnih postavk za pregled glede točnosti izračunov, je namreč do 20. t. m. izpolnilo to obveznost le 1593, t. j. 78 % vseh podjetij. Sekretariat je po tabeli 1129 tabel. Ljudskim odborom o sindikalni organizaciji je bilo do 20. t. m. predloženih v dokončni potrditve 49 % vseh pravilnikov, potrjenih pa je bilo 535, t. j. 26 % vseh tarifnih pravilnikov. Veti pravilnikov so podjetja predložila šele v zadnjem času. Komisija je obširno razpravljala o vzrokih za to počasnost in sklenila, da bo skušala vplivati na pristojne organe, da bodo predložene pravilnike čimprej potrdili.

Po željah, okusu in potrebah potrošnikov

Z drugim sejmom mode in usnarjstva bomo v soboto 30. t. m., začeli letošnji serijo razstav na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Letošnji sejem mode in usnarjstva nima samo namena omogočiti industriji, da pokaže svoje skrbno pripravljen in povečan asortiman ter nove vzorce in modele; tudi sama pričakuje novih pobud tako od trgovine kakor tudi od potrošnikov. Spoznati hoče njihovo potrebo, želje in okus.

Tesnejša povezava med proizvodnjo, trgovino in potrošniki je prav v tekstilni, konfekcijski in čevljarški stroki bolj potrebna, kakor kjerkoli drugje. Brez takšne povezave industriji in trgovini ni lahko vnaprej presoditi, kakšni vzorci in modeli bodo bolj v prodajo in kakšni manj. Daleč za nami je čas, ko je industrija lahko vsako izdelano blago takoj prodala. Potrošnik je postal zahtevnejši.

Da bi dosegla čim tesnejši
povezavo s trgovino in potroš-
niki, bo industrija prav na sejm-
skušala zvedeti tudi za mnenja
prvih in drugih. Zlasti naša kon-
fekcijska industrija je spoznala,
da mora kreniti po novih poteh.
Medtem ko se je drugod v svet-
mogočno razvila, je pri nas
vedno na glasu, da izdeluje
manjvredno blago. Zato hoče po-
kazati, da temu ni tako. Na re-
viji sodobnega oblačenja, ki
bodo na razstavišču prikazoval
vsak dan dopoldne in popoldne
bo naša konfekcijska industrija
prikazala z manekeni nad 180
modelov konfekcije, oblačil in
obutve. Obiskovalci, ki bodo na
anketni poli povedali, kaj jim je
všeč in kaj ne, kaj pogrešajo in
kaj si žele, pa bodo nagrajeni
darili, ki jih bodo dnevno tre-
ball.

Z razstavo bo v zvezi sebojna elitna modna revija, ki bo od 2. do 7. aprila v veliki univ.ski dvorani vsak dan popoldne in zvečer. Tu bodo obiskovalcem prikazali 110 modelov modnih oblačil za razne namene in potrebe. Za zaključek seja pa bo naša trgovina priredila še modno promenade privle 15 skupin n. Can't arjevi cesti.

TUDI INOZEMSKO TEKSTILNO
BLAGO BO RAZSTAVLJENO

Sejma mode in usnjarstva
bo udeležilo 95 podjetij, od tega
22 tekstilnih, 17 obutvenih, 1
oblačilno-konfekcijskih, 12 ple
ninskih itd. Sest velikih inozem
skih tekstilnih podjetij iz Italije
Nizozemske, Avstrije in Nemlje
pa bo pokazalo najnovejše mod
vzorke tkanin iz naravnih, umet
nih in sintetičnih vlaken v naj
novejših modnih barvah, kar bo
dalo naši uvozni trgovini mož
nost nabaviti za široko potrošni
tisto, kar bo publiki najbolj vše

Kmetijsko-gospodarske šole so kakor danje vajeenske šole naslednje nekdanjih daljevalnih šol. Začeli smo jih ustanavljati pred nekaj leti z namenom, da bi tudi kmečki mladini nudili več splošne in najstrebnejše strokovne izobrazbe. Od vajen- tih se razlikujejo po tem, da za kmečko- ladino niso obvezne in da traja njihov- uk v zimskih mesecih od novembra do- četka aprila. Kmečki fantje jih obisku- jo po dva do trikrat na teden. Šole imajo- ta letnika. Učenci II. letnika opravljajo- ka zaključni izpit. Te šole ustanavljajo- m, kjer se prijavi zadostno število učen- v in za katere je moč dobiti tudi stro- vne predavatelje. Šole vzdržujejo občine- so za učence brezplačne. Zdaj imamo- ovenjeh že nad 300 takih šol.

Po novem predmetniku in učnem na-
tatu, izdanem v »Objavah« Sveta za šol-
stvo LRS, z dne 31. januarja 1957, v njih
učujejo naslednje predmete: slovenski
jezik, gospodarsko računstvo s knjigovod-
stvom, zgodovina, zemljepis in ureditev
LRS, zdravstvo in asanacija vasi, zadrž-
ništvo, tehnika in kmetijstvu, biologija, živi-
preja, poljedelstvo, travništvo, paša in
seliacije, sadjarstvo, vrtnarstvo, gozdar-
stvo ali vinarstvo in gospodinjstvo.

Kakor vidimo, imajo te šole dokaj obsežen učni program in jih po njem že lahko uvrščamo med nižje strokovne šole. Od leta 1960 in dveletnih kmetijskih šol se ločijo po tem, da ti učenci bivajo skozi vse leto na šolskih posestvih in v internatih ter

praktičnimi vajami pridobivajo pogloblje-
no in temeljitejše znanje.

ČESA NA KMETIJSKO-
GOSPODARSKIH ŠOLAH
ŠE POGREŠAMO

Vzlic lepim uspehom in razmeroma gosti mreži te šole po svoji organizaciji in sistemu samem še niso dovolj utrjene. Predvsem moti njihova neobveznost šolskega obiska. Cesto nereden obisk neugodno vpliva na učne uspehe in na razpoloženje predavateljev, ki se komaj odtrgajo od svojih službenih poslov. Uvedbi obveznega šolanja smo se ogibali predvsem zaradi tega, ker še niso povsod dati vsi pogoji za normalen potek, zlasti pa zaradi pomanjkanja učnega kadra. Toda tudi v tem smo že toliko napredovali, da bi lahko uvedli obveznost vsaj tam, kjer take pogoje že imajo.

Druga pomankljivost je tudi v tem, ker je šolska doba dveh let po 3 mesece prekratka. Pri večini učencev opazamo, da je njihova predizobrazba zelo nizka. Na kmetijah ostaja večinom tista mladina, ki je med rednim osemletnim šolanjem zaostala v kakem nizkem razredu. Največje zanimanje za strokovni pouk se pri njej čisto pojavi šele v II. letniku, takrat, ko je šole že skoro konec. Mladinec ali mladinica z zaključnim izpitom že zaradi pomanjka ne moreta ponavljati II. letnika, čeprav bi si to želela. Zato bi razširitev šole na tri letnike bila zelo koristna.

Sole vodijo in upravljajo večinoma učenci osnovnih šol ali nižjih gimnazij, kjer imajo KGS tudi svoje učilnice. KGS imajo svoje opreme, ker je razen najprej potrebnejših učnih pripomočkov tudi ne potrebujejo. Vsekakor pa bo treba misliti na nabavo lastne opreme, kamor bi spravljali svoje šolski arhiv: uradne knjige, papir, redno, črnilo, učila in pod. V njej naj bi imele vsaj najskromnejšo knjižnico tistih učbenikov, ki jih izdaja založba »Kmečka knjiga«, namenjenih za učence teh šol. Če imajo šole imele vsaj po 10 izvodov, bi lahko služili kot razredno čtivo namesto prekarovanja snovi iz strokovnih predmetov. Učbenik inž. Sterna »Upravljanje kmetijskih gospodarstev«, I. del, bi lahko služil za uvajanje kmečke mladine v strokovno literaturo in k nabavljanju lastne strokovne knjižnice.

KMETIJSKE SOLE IN ŠOLSKA REFORMA

Vtem ko že vajenske in industrijske šole približujemo II. stopnji bodočega šolskega sistema, to je stopnji srednjega strokovnega šolstva na temelju popolnega osemletnega šolanja, je treba misliti tudi na celotno mrežo šolstva. Če omenjene eno in dve stopnji kmetijske in gospodarske šole strinjamo po višji predizobrazbi svojih učencev, torej, ko bodo sprejemale absolutno celotno kmetijsko-gospodarskih šol, bodo tudi te ustrezale svojemu namenu in vzgajale ustrezne delavce v kmetijstvu.

-rik

človeka

ZA ZDRAVJE LJUDI

Serološki in bakteriološki laboratorij — novi zdravstveni pridobitvi v Kopru

V Verdijevi ulici v Kopru bodo v kratkem začeli preurejati notranjost večje stavbe, v kateri bosta potem dobila svoje prostore serološki in bakteriološki laboratorij. Zdej se v tem poplusu stiskajo uradi Rižanskega vodovoda, ki pa se bodo v naj-

Zabeleženo

Otroška drža...

Ni vseeno, kako se otrok drži, bodi v lojaki klopi, vajence pri delovni mizi ali nekateri podatki namreč govorijo, da je številno fizičnih deformacij precej veliko ter celo narašča.

Naj navedemo nekaj podatkov iz obsega občin, kjer so zdravniški pri sistematičnih pregledih ugotovili, da ima na primer od 825 otrok na I. osnovni šoli v Celju 47 odstotkov otrok slabo držo. Slabo držo, odstopno fizično deformacijo raznih vrst pa so ugotovili tudi na drugih šolskih zavodih. Pregledi in meritve povedo naslednje: Na II. osnovni šoli ima slabo držo 29,82 odstotka vseh otrok; Osnovna šola v Šmartnem v Rožni dolini — 39,90 odstotka; Osnovna šola Ljubecna — 38,52 odstotka; I. gimnazija v Celju — 41,39 odstotka; II. gimnazija — 21,22 odstotka; Učiteljska šola — 29,08 odstotka; Ekonomska srednja šola Celje — 31,25 odstotka; Vaje-niška šola raznih strok Celje — 33,13 odstotka ter slednjič šola za trgovske učence v Celju 56,43 odstotka učencev s slabo držo.

Slednje ugotovitve v večini primerov imajo posledice, če ne bi tega popravili s korekturno gimnastiko in drugimi oblikami telesne vzgoje. Pri teh podatkih lahko tudi zastavimo vprašanje, ali so starši, vzgojitelji in telesnovzgojne organizacije dovolj zavedeni, da telesno vzgojo mladostnikov čim prej in čim bolj sistematično uvedejo? Najbrž se vse pre-malo.

F. K.

Iz Novega mesta

V PETEK, 29. MARCA BO OB 8.30 V DVORANI DOMA JLA 13. SKUPNA SEJA ODBORNIKOV OBEH ZBOROV okrajnega ljudskega odbora Novo mesto, na kateri bo predloženo družbeni plan okraja in proračun za leto 1957. Poročali bosta tudi komisiji za gospodarstvo in za predpise. O predlogu družbenega plana in proračuna, ki so ga sprejeli te dni, bodo v okrajnem zboru in v zboru proizvajalcev.

● O RAKU bosta v torek, 26. marca ob 20. uri predaval v dvorani Doma ljud-ske prosvete dr. Šavnik iz Ljubljane in dr. Otton Bajc iz novoške bolnišnice. Za-nimivo predavanje bo spremljal poučni film.

Slepi na delovnih mestih

V Mariboru so se prvi trije slepi delavci uveljavili v podjetju Elektrokovina. Tu spretno za-vijajo vijake in opravljajo še nekatera druga dela. Delavci so se usposobili najprej v šoli za slepe v Ljubljani in nato v po-sebnem industrijskem tečaju za slepe v Zemunu. Slepi delajo tudi v mariborski liarni, nekaj slepih delavk pa nameravajo za-poslit še v Tovarni čokolade in bonbonov »Sana« v Hočah.

NOC NA RIBJEM ŽENITVENEM PLESU

Pomladi, ko napoči čas drstitve, se napotijo jate belic, katere so prezimile v spodnjem drav-skem toku, v Dravinjo in Poljskavo. Potuje jih na tisoče od ustja Drave daleč sem, da bi na dristiščih od Vidma do Trčca odložile svoje ikre na prodnatem dnu in izvršile ukaz narave. In tedaj, ko na plitvinah prične njih ženitveni ples, ko vse omočnice samice in samci pljuskajo iz vode, se polasti tudi ljudi v vaseh pri Dravinji in Poljskavi nemir in jih vleče k vodi loviti ribe. Vzbuji se v njih strast divjih ribičev, ki je tako nezadržna, da se prebijajo skozi straže in pri-dejo z mrežami do dristišč...

V TABORU »DIVJIH«

Po golem ključju sem se seznanil z divjimi ribiči. Ne pri lovu, kajti pri tem jih nihče ne vidi, temveč v pogovoru za mizo v kmečki izbi, kjer je brlela petro-nevni in da ni z njimi zobati češčenj. Dobil sem po-mačnega vina so dobrodušni in gostoljubni kmetje, ki ribolovom. Presenetilo me je njihovo poznavanje rib. Zvedel kje drugje: Kako pridejo belice v treh jatah nato, kako samci plešejo okrog samice, dokler ne od-sameči mleko, katero ikre oplodi in če vse mogoče po-sprej za prijatelja. Povedal sem, da pišem za časopis tudi, da imena ne bom omenjal. Nasmejal se je.

»Saj mi ne more nobeden nič dokazati. Kdo me pa jaz... Tako bom jaz, ne boš ti in kjer si ti, ne bom karto, pa nočem. A ti hraniš ribo? Ne! Jo jaz hranim? Tudi ne! Potem je od tistega, ki jo ulovi!«

Takšno prvobitno pojmovanje lova imajo skoraj vsi. Vendar so imeli kmetje ob Dravinji in Poljskavi pred

krajšem času odselili drugam. Za preureditev prostorov je OLO dal 8.500.000 din. okrajni zavod za socialno zavarovanje pa 1.500.000 din.

Odveč bi bilo podčrtavati po-men teh dveh laboratorijev, ki bosta zapolnila veliko vrzel v naši zdravstveni in preventivni službi. Čeprav so zdravstvene razmere v glavnem precej dobro urejene, je tu pa tam še kakšna »luknja«, kamor se lahko vtiho-tapi nevidni bacil. V naši živilski industriji je v obalnem pasu (ob-čine Koper, Izola in Piran) zapo-slenih v živilski industriji in po-dobnih obratih okrog 2500 oseb. V vsem sedanjem kopskem okraju pa je v živilski industriji zaposlenih skupno okrog 3200 oseb. Vse to osebje ima dnevno opravka z živilji, zato posveča okrajni sanitarni inšpektorat ve-liko pozornost pri zdravstvenih pregledih tega osebja.

Predvideno je, da bo serološki laboratorij začel delati že maja, bakteriološki pa nekoliko kasneje. Bakteriološki laborato-rij bo posebno poleti lahko opravljal eno najvažnejših zdrav-stvenih nalog, ko se zaradi vročine in drugih vzrokov zelo rade pojavijo razne epidemije.

Okrajni Higieniski zavod v Kopru bo od 20. do 26. maja or-ganiziral »Teden čistote«. V tem tednu bodo zaključena razna dela pri oledjevanju in čiščenju vasi in mest, ki so se v nekaterih občinah že začela. Občinski sani-tarni inšpektorati so že pripravili načrte. Pri izvedbi čiščenja in oledjevanja mest in vasi bodo pomagale vse množične organiza-

Dan mladosti na Senovem

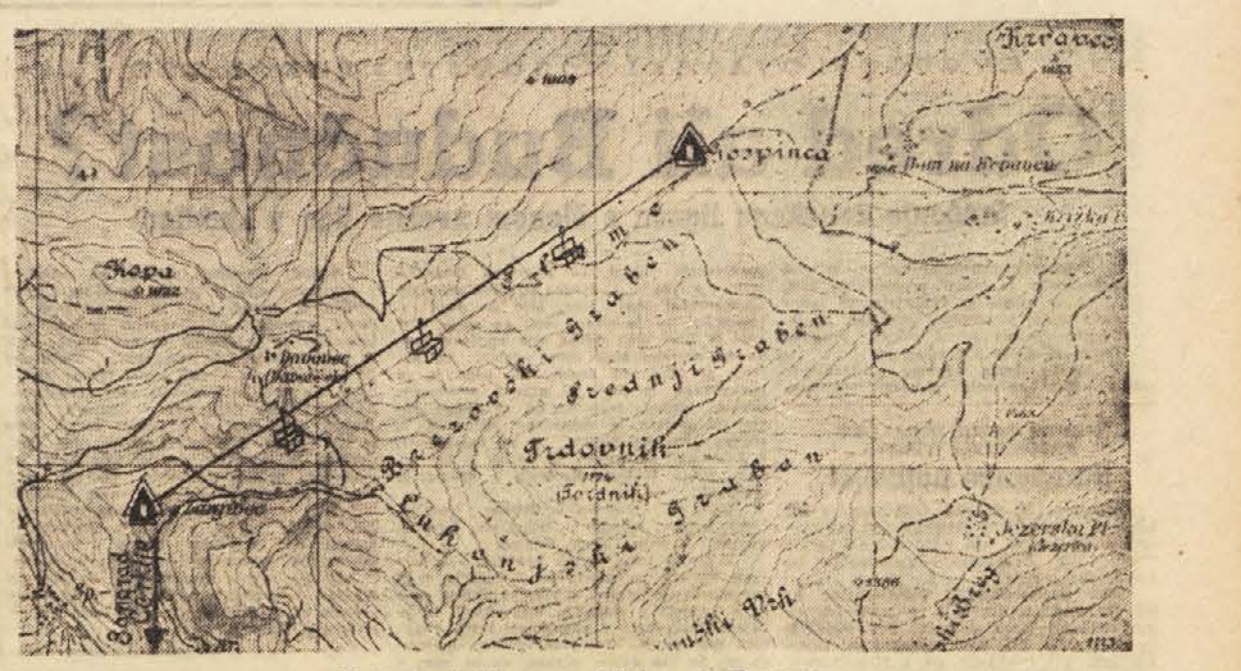
Občinski odbor Socialistične zveze delovnih ljudi na Senovem je sklical konferenco vseh za-stopnikov kulturnih in športnih organizacij, Zveze borcev, Društva prijateljev mladine ter še ostalih društev, da bi se pogovo-rili o tem, kako čim boljše pro-slaviti Dan mladosti. Izvoljen je bil štab, ki ima nalogo, da že sedaj kar najskrbneje pripravi program prireditev, ki imajo na-men dvigniti pomen in ugled te-ga dneva. Sklenjeno je bilo, da se bodo prireditve vrstile vse od 1. do 31. maja, sodelovala pa bodo vsa društva, kakor na pri-mer Partizan s telovadnimi in športnimi točkami, Svobode in prosvetna Društva, Planinsko društvo z izleti v naravi in po-dobno. Kakor vse kaže, bodo le-tošnji Dan mladosti proslavili na Senovem zares lepo.

Hkrati pa je bil tudi izvoljen poseben odbor za proslavo 1. ma-ja. O stvari so se pogovorili za-stopniki sindikata, Občinskega sindikalnega sveta, kulturnih društev oziroma Svobode in Občn-skega sveta Svobod. Vso skrb bodo posvetili temu delu in je pričakovati, da bo praznik dela v tej rudarski dolini prisrčen in veličasten.

● NOVOMEŠKO GLEDALIŠČE je v le-tošnji sezoni postavilo na oder tri premiere (Petrovičev Ploho, Möllerovo Solo za žene in Linhartov Veseli dan), pripravila pa je to delo — mladinsko igrano Mogočni pristan. Še v aprilu bodo igrali tudi dramo O'Neill-a Ana Christie, na Koroskem pa bo gledališki kolektiv gostoval s Krestovnimi krajinskimi komedijanti. — V soboto zvečer so sode-lavci gledališča priredili družabni večer v novi, prijetni in sodobno opremljeni garde-robli. S pomočjo OLO so preuredili nekda-šnje temne, nerodno razdeljene spodnje prostore pod odrom svoje hiše v svetel in okusno urejen delovni prostor. Tu bodo imeli zdaj veliko boljše pogoje za delo, ki je bilo zadnja leta močno ovirano prav zaradi nemogočih pogojev za delo. Maja bo novomeško gledališče gostovalo na festivalu Svobod in prosvetnih društev v Trbovljah. Kjer bodo po daljšem času lahko pokazali širši javnosti, da jih je še vedno treba šteti med najuspešnejše amaterske gledališke skupine.

● JUBILEJNA PREDSTAVA LUTKAR-JEV-UCITELJSKINIKOV, ki so imeli v zad-njih 4 letih 100 predstav z rožnimi lutkami v raznih dolenskih krajih in več kot 11.600 navdušenih mladih gledalcev, je bila v ne-dolgi dopoldne. Udeležili so se je tudi po-važljeni predstavniki oblasti, šol ter okra-jnega sveta Zveze Svobod in prosvetnih društev. Tajnik okrajnega sveta Svobod Slavko Kestelc je po uvodu poveljal dosedanje pri-zadevnost mladih lutkarjev, članov PD Dra-gotin Kette na učiteljsku in njihovega po-štrvovalnega učitelja prof. Dušana Mo-dica, lutkovni sekciji je pa izročil diplomu. Lutkarji so nato zaigrali Čarobni klobuk in tudi tokrat navdušili številne občane in pionirje.

● KAKO bo izgledala žičnica? V prvi fa-zi izgrajeno bo žičnica potokala v prami liniji med omenjenima postajama. Žičnica bo dol-ga 2550 m in bo brez vmesne postaje pre-peljala v eni uri 150 oseb. To bo enovrsta-žna z avtomatskim vklapljanjem in z dvojnimi stotki. Del voznega parka pa bodo izdelali v obliki zaprtih kabin, kjer bo pro-stora za dve osebi. Če bi se izkazalo, da bo zaradi naraščajočega tujanskega prometa ta kapaciteta premajhna, bi lahko z dogra-ditvijo vmesne postaje pri vasi Davovec povečali kapaciteto od 150 na 300 oseb v

Tako bo tekla nova žičnica na Krvavec

Avgusta z žičnico na Krvavec

A. P.

Bil je lep spomladanski dan. Minuli pe-tek se je napotila iz Cerklj v smeri proti Krvavcu mešana komisija s posebno nalogo. Eden za drugim so stopali po dolini Sangrada člani Sindikalnega sveta iz Kranja, strokov-niki podjetja »Žičnice« in predstavniki SAP Turist-biroja iz Ljubljane. Nebo je bilo jasno, beli smučarski tereni na pobočju Kr-vavca so se bleščali v soncu. Člani ekipe-

dicije so se udarili do kolena v sneg. Za-čeli so se vzpenjati navkreber.

»Dokler ne bo speljana žičnica, me ne bošte več spravili na to pot,« je dejal eden izmed članov komisije, ki je komaj lovil sapo. »Tukaj bo spodnja postaja žičnice,« je dejal eden izmed njih, ko so prispeli do kraja Zanjavec, ki leži v višini 585 m. Po-gonska postaja bo malo nižje, energijo pa bo črpala iz majhne elektrarne, ki je v ne-posredni bližini. Člani komisije so se raz-gledali po terenu. Našli so primerno točko, kjer bo postavilo planinsko društvo Kranj okrepitevalnico in prostor za parkiranje mo-tornih vozil. Treba bo še urediti in razširiti 2,5 km dolgo pot do Cerklj in jo usposo-biti za avtomobilski promet.

Komisija je nadaljevala pot proti planini »Gospinca«, kjer bo končna postaja žičnice. Od spodnje postaje so premagali 880 me-trsko višinsko razliko in prispeli do točke 1466 m, kjer bodo mogoče že konec letošnje-ga avgusta izstopali izletniki iz žičnice. Do kraja na Krvavcu je le še dobrih 15 minut hoje.

Kako bo izgledala žičnica? V prvi fa-zi izgrajeno bo žičnica potokala v prami liniji med omenjenima postajama. Žičnica bo dol-ga 2550 m in bo brez vmesne postaje pre-peljala v eni uri 150 oseb. To bo enovrsta-žna z avtomatskim vklapljanjem in z dvojnimi stotki. Del voznega parka pa bodo izdelali v obliki zaprtih kabin, kjer bo pro-stora za dve osebi. Če bi se izkazalo, da bo zaradi naraščajočega tujanskega prometa ta kapaciteta premajhna, bi lahko z dogra-ditvijo vmesne postaje pri vasi Davovec povečali kapaciteto od 150 na 300 oseb v

eni uri. To pa je že toliko, kar znaša zmogljivost žičnice v najbolj obiskovanih evropskih alpskih predelih.

Vmesne postaje bi bili veseli tudi smu-čarji. Med končno postajo na »Gospinca« in vmesno postajo pri Davovcu, bi lahko spe-ljali nekaj smučarskih prog, ki bi bile pri-lorne tudi za povprečne smučarje. Prav tako so na tem predelu snežne razmere mnogo bolj ugodne. Linija žičnice bo spe-ljala tik nad terenom. Potniki se bodo vo-zili približno 5 m nad zemljo.

Tak je približen načrt, ki se bo te dni že začel urediti. Podjetju SAP Turist-biro so pred dnevi že odobrili kredit v znesku 40 milijonov dinarjev. OLO Kranj in OLO Ljubljana sta prispevala vsak po-vice. Sklenili so tudi že pogodbo za odkup žičnice s Kočevjem in v nekaj dneh bodo dela za gradnjo nove žičnice že v polnem teku. Če bo šlo po sreči, bo veliki načrt konec avgusta letos že ureditven. T. K.

Zločin v Tomažu pri Kopru

Koper, 26. marca. — Včeraj dopoldne je 22-letni kmečki sin Jožef Vižintin iz Vrška pri Truskuh v Slovenski Istri na gnusen način ubil v Tomažu nad Bertoki 20-letno Kristino Kozlevčar. Vižintin se je brččas odločil, da stori zločin, ker ga po-kojna Kozlevčarjeva zavračala in ljubezni. Ko je nesla krmno prašičem, jo je podri na ta in jo petkrat zabodel z nožem. Takoj po izvršenem uboju je pobegnil in ga var-nostni organi do danes še niso prišli.

V. K.

Ob preranem grobu Miloša Turnška

Na pokopališču v Braslovčah so v ponedeljek položili v prerani grob posmrtno ostanke Miloša Turnška. 27-letnega pilota JVL in študenta pra-va. Mladega in nad vse poštovanega borca za srednje naše dni je po-spremila na njegov zadnji poti več kot 2000 domačinov, svojcev in ne-govnih sodelavcev. Ob preranem grobu Miloša Turnška je zaigrala tudi god-bila na pihalu Ljudske milice iz Ljub-ljane ter zapel pevski zbor Svobode iz Zalca. Od pokopnega Miloša sta se poslovila pred solo in ob odprtem grobu Franc Bošnjak in Ivo Zupanc-Ludvik. Svojci, znanci ter predstavniki raznih organizacij so položili na njegov grob 70 vencev. Pokopnika je počastili tudi vod JLA, vtem ko je vojno letalo spustilo vence na njegov grob.

Ziviljenjska pot Miloša Turnška vilič mladosti ni bila lahka. S starši vred je bil leta 1941 izseljen v Srbijo, od koder so se med vojno vihrilo pre-bili na Dolenskem. Kot 12-letni fant je Miloš postal partizanski kurir na Dolenskem in pozneje tudi član SKOJ. Po končani gimnaziji ga je zamikal poklic vojnega letalca. Ne-uznano si je želel v višine sinjega neba. Bil je vztrajen in zato je tudi končal z odličnim uspehom četrsko-pilotsko šolo v Beogradu. Kruta usoda pa je hotela, da se je pri izpol-njevanju službenih dolžnosti v Jugo-slovanskem vojnem letalstvu ponesre-čil in zbolel. Po vrnitvi v civilno živ-ljenje se je posvetil študiju prava ter hkrati bil predavatelj za predvojsko vzgojo na Tehniški srednji šoli v Ljubljani. Sredi njegovega poštvovalne-ga dela pa ga je bolezen močneje zagrabila ter je moral v bolnišnico, kjer je umrl.

S. K.

sem, da so zasačeni »roparji« plačali lani 1 milijon 800 tisoč dinarjev kazni. Za ta denar bi lahko vsak imel ribiško karto in lovil brez strahu. Ampak strast je strast...

Z RIBICI NA STRAZI...

Odrinili so iz Ptujia s prvim mrakom. Vsi na ko-leših. Bilo jih je deset ribičev iz ptujskega društva. Pri-družil sem se in čez pičle pol ure smo bili ob izlivu Poljskave v Dravinjo. Tam smo zatekli stražo. »Šo je prihajali,« je povedal miličnik. Ribiči so se razdelili v dve skupini in krenili ob obalah navzgor.

Kdor še ni videl kako se drstijo ribe, ga za prizor vsega prevzame. Bila je noč in Poljskava je žuborela. V zraku je bil oster vonj po ribah. Moralo jih je biti na tisoče in tisoče. Ob prvem dristišču smo se ustavili. Slišalo se je, kako ribe skačejo iz plitve vode, ki je brzela med kamenjem. V svitu zvezd se je tu in tam zaiskrila ribja luskinja. Potlej je nekdo posvetil z žepno svetilko v vodo. Uzl sem ribo pri ribi v ritmičnem plesu in strmel. Segel sem v vodo in eno prijel: Bil je samec. Samci imajo na temenu ob drstitvi ostre izpuš-čaje. Z njimi »božajo« samice, dokler ne odložijo iker. Te urne in plašne živali so povsem v svojem elementu in jih niti človek ne zmoti. Pokazali so mi kamen iz te brzice. Bil je poln iskričev, prozornih iker. Neoplo-jene so povsem prozorne, v oplojenih je majhna pika. Pozneje smo na poti naleteli na še več dristišč. Največje je pri mostu nedaleč od Trčca. Hkrati tudi zadnje. Nav-zgor je pri mlinu jez in dalj ribe ne gredo.

Na mostu je bilo staro in mlado. »Glej, kako ropo-tajol« so vzklikali. Stali so tam kmečki fantje in dekle-ta ter strmeli v vodo; čeprav ta prizo, ni zanje nič no-vega. Njih oči so imele nek poseben lesk in če ne bi bilo miličnika in ribičev, bi najbrž zabrodili v vodo in začeli loviti...

Vso noč ni bilo nikogar. Vso noč so ribiči prebdeli ob obalah in stražili. »Roparji« se niso pojavili. Ob izlivu Poljskave v Dravinjo so kurili ogenj. Tam je razpeta mreža. Riba ne bodo mogle nazaj in ko se bodo oddrstile, jih bodo ribiči ujeli in dali na trg. Spričo pogovora pretekle noči sem ves čas mislil, da bodo na-leteli na kakšnega strica s »šero«. Dobili so nekega šele jutraj s polnim nahrbtnikom.

Zjutraj sem šel mimo domačije znanca iz pretekle noči. »Hej, prideš na ribe?« mi je zaklical. Ne vem, ali se je šalil, ali mislil resno. Gotovo se je šalil, saj vendar ni duh, da bi prišel mimo straž. Zjutraj so tudi na ptujskem trgu prodajali belice. 120 dinarjev kilogram. In gospodinjice so vneto nakupovale. Opoldne so tudi vse gostilne imele pečene ribe. Seveda nekoliko draž-je... Se nekaj dni in ženitveni ples rib v Poljskavi in Dravinji se bo končal.

-mr

Ptujski ribiči ob reki

Ribiško društvo iz Ptujia. Divjimi ribičem pa ne gre v glavo, da ne bi smeli loviti.

»Ko pride čas drstitve,« je pripovedoval očanec, »primo ljudi neka strast. Nekoč sem videl neko babni-co, ki je stala v vodi in lovila kar v predpasnik... Ribe so tako motoglavne, da jih mirno preideš z roko. Zadnja leta je zelo strogo in stražijo miličniki. Velika kazen je, če te dobiš s »šero«. Povem pa, da jaz vse-eno rib ne bom stradal...«

Tako sem se pozno v noč pogovarjal z gostoljubnimi ribijmi »roparji«. Drugi dan sem se pozanimal, če jih res nikoli ne dobiš, kot je pravil moj znanec. Izvedel

Od vsepovsod

KONJICE:

Na skupnem sestanku odbornikov ljudskega odbora, članov obč. odbora SZDL, komiteja ZKS in sindikalnega sveta so obravnavali osnutek družbe-nega plana in proračuna konjiške ob-čine. Odborniki političnih organizacij so dali več pripomb, ki se tičejo ve-čidel razdelitve dohodkov med zadrugi-gami in občino. Podprli pa so pred-log, po katerem naj bi krajevni od-bori dobili iz proračuna 3 milijone dinarjev, s katerimi bi razpolagali v okviru skupnega razdelilnika za ra-zna komunalna in oledjevalna dela. O osnutku družbenega plana in pra-čuna razpravljajo v teh dneh na zborih volivcev, ki so sklicani po vseh večjih vaseh. Na občini raču-najo, da bosta oba predloga dokonč-no sprejeta in potrjena od ljudskega odbora v teku prihodnjega meseca.

V bližini Slov. Konjice na cesti proti Opčinici se je pred kratkim vžgalo motorno kolo med vožnjo, last-tov. Beškovičnika iz Skomerja. Voznik Beškovičnik je ožen hitro opazil in motor ustavil, s pomočjo dveh kole-sarjev pa so motorno kolo spravili na travnik, kjer so ogenj pogasili. Na kolesu, kjer so zgorle vse napelja-ve, je za več tisočakov škoda, med-tem ko se vozniku ni nič pripetilo.

Po konjiški okolici sta bila v zad-njih dveh tednih že dva manjša gozd-na požara. Prvi je bil v bližini Do-brove pri Zrečah, drugi pa pod Bri-njevo goro. Hitremu posredovanju gasilcev in ostalega prebivalstva je pripisali, da sta bila požara škodli-posebena, tako da tu ni nastala večja škoda. Vse kaže, da je pri delu v gozdu sedaj potrebna še posebna paz-ljivost.

Na posvetovanju sindikalnega ak-tiva s področja konjiškega sindika-nega sveta so obravnavali priprave za volitve delavskih svetov. V neka-terih podjetjih so že bile razpisane, v ostalih pa jih bodo v tem mesecu. Na posvetovanju so predvsem po-udarili potrebo po analizah o dose-ganem delu. Odborniki so tudi me-nili, da je potrebno računati na vklju-čitev mladih ljudi v DS in UO, čeprav je bil v tem dosežen lani precejšen napredek. Iz razprave je bilo tudi razbrati, da je za uspešno delo orga-nov upravljanja in političnih orga-nizacij potrebno medsebojno sode-lovanje, kar je potrebno predvsem do-seči v izbiri kandidatov.

Ta mesec je večina osnovnih or-ganizacij ZKS na področju konjiške občine imela letne konference. Na njih so razen poročil o dosežanem delovanju razpravljali tudi o spreje-mu novih članov, posebno iz vrst mladine. Tako bodo v OJ ZKS to-varne usnja KONUS že na enem iz-med prihodnjih sestankov sprejeli več novih članov, na novo pa bodo usta-novili organizacijo ZKS v tovarni usnjarskih in čevljarjskih strojev Ko-stroj.

L. V.

MOZIRJE:

Turistično društvo Mozirje, ki deluje že 65 let in šteje 150 članov, je eno izmed najdelavnejših v celjskem okraju. Lani je društvo obnovilo kopališče ob Šavnjih, sk-rbalo za ureditev in vzdrževanje nasadov ter za čiščilo v kraju in za modernizacijo ce-ste skozi trg. — Letošnja glavna naloga društva pa je ureditev okolice glavne ce-ste v Mozirju. Razen skrb za čiščilo in trgu, pa bo društvo skrbelo, da bo čimveč turis-tov obiskalo Mozirje.

Število radijskih sprejemnikov se je le-tos v mozirski občini dvignilo že na 900. Tako pride na 4 gospodinjstva ali na 17 prebivalcev en radijski sprejemnik. Šte-tilo se je posebno dvignilo lani, ko so elektrificirali še nekatere vasi. Največ spre-jemnikov pa imajo v Mozirju in bližnji okolici, kjer jih imajo približno 200.

Na nedavnem občnem zboru žens za-društva pri KZ Mozirje so ugotovili, da je bilo njihovo delo lani kar zadovoljivo. Pri-redile so več strokovnih predavanj in te-čajev in organizirale tekmovanje žan-jic. Opledale so si tudi kološko-sektijsko po-stajo v Lohcu, kmetijsko šolo v Šentjurju pri Celju in vrtnarsko šolo v Medlogu. Tudi letos nameravajo prirediti več tečajev in predavanj, posebno skrb pa bodo posve-tile ureditvi zelenjadnih vrtov, gojile bodo zo-lenjav, uredile rejaka središča za štajerske koke in podobno. KZ Mozirje jim pri delu pomaga.

SOLČAVA:

Kmetijska zadruga v Solčavi je imela lani za 77 milijonov din prometa, in ustva-rila približno 3 milijone din dobička. Naj-uspešnejše je delal živinorejski odsek. Na nedavnem občnem zboru zadruga so se člani namenili, da bodo večidel dobička dali za dograditev zadrugskega doma. Zadruga na-merava v bodoče rediti dobro plemensko živino in priznane solčavske ovce. V tr-zu zvezi so člani zadruga predlagali, da bo treba čimprej razmejiti pašnike in gozdove, ker tako stanje ovira uspešen razvoj živinore-je in ovčarjeve.

RADMIRJE:

Na nedavnem občnem zboru Kmetijske zadruga v Radmirju so zadržniki pregle-dali svoje delo. Zadruga je imela lan 1.200.000 din dobička, ki so ga v glavnem namenili za ureditev zadrugske dvorane i akcijskih. Kljub temu pa je bilo delo po-speševanja odsekov, razen gozdarstva i sadjarstva, slabo in je bila zadruga de-javnost vse preveč usmerjena na trgovino. Zato so letošnji načrti zadruga precej dru-gačni in bodo vso skrb posvetili pospeš-va-nju kmetijstva.

Z.

DNEVNE NOVICE

KO Zvezde borbe NOV priredi 27. marca ob 16. uri na pokopališču na Sr. Dobravi pri Kropi spominsko svečanost ob 15-letnici junjske smrti narodnega heroja Staneta Zagarja in tovarišev.

Odbor Društva zobozdravstvenih delavcev Slovenije obvešča člane, da bo redni letni občni zbor, s soboto, 3. aprila ob 8.30 v mali dvorani Slogovne filharmonije, Trg revolucije 9. dnevi red običajen. - Občni zbor dentistične in zobotehnične sekcije bo v petek, 3. aprila. Prostor bo javljen naknadno.

ISOL
čisti korine in stekla!

FLEX je najboljšje sredstvo za čiščenje madežev. To ve vsak otrok. Zahvalite FLEX, kjer kupujete milo.

TEINT BELL je edinstveno kozmetično sredstvo. Preden greš na ples, v gledališče ali v družbo, napravi si kozmetično masko TEINT BELL.

PREDAVANJA

Jugoslovanski komite za razsvetljavo - Podkomite Ljubljana - vabi na drugi debatni večer s sklopnim predavanjem z naslovom: "Sodobna razsvetljava naših cest". Predavanje bo v petek, 29. marca ob 19 v predavalnici Elektrotehniškega oddelka Tehniške fakultete. Askerčeva cesta 8. - Odpor.

Združenje rezervnih oficirjev Jugoslavije, podobor "24 talcev" v Ljubljani, vabi vse rezervne oficirje in podoficirje svojega področja na predavanje z naslovom: "Sodobna razsvetljava naših cest". Predavanje bo v petek, 29. marca ob 19.30 v dvorani SZDL v Zarnikovi ulici 3. Vabila, ki ste jih prejeli, prinesite s seboj. - Odpor.

Društvo matematikov in fizikov LJS vabi na javno predavanje, ki bo v sredo, 27. marca ob 20 v matematični predavalnici Univerze v Ljubljani (vhod s Trga revolucije). Predaval bo štud. mat. Z. Bohte. - O principu skromnih slik v metričnih prostorih.

Ljudska univerza v Ljubljani prireja ciklus predavanj "Dom in gosposodstvo". V četrtek, 28. marca, bo predaval ing. Leon Skarabec. "Ekonomski faktori in gradnja stanovanj". Predavanje bo ob 20. uri v dvorani Prilodostovno-matematične fakultete, vhod iz Gosposke ulice.

Turistično društvo Ljubljana priredi v četrtek, 28. marca ob 20. uri v sklenjeni dvorani hotela "Union" predavanje ing. Kumbatovič-Kalana z naslovom: "Vidni in sluhski organi in pozitivni in negativni vstopi". - Vstop prost.

Slovensko kemijsko društvo obvešča svoje člane in vse zainteresirane, prof. dr. Boko Težak iz Zagreba o akvaciji. Predavanje bo ob 18 v predavalnici Kemijskega inštituta "Boris Vrhovnik" v Ljubljani, Hajdrihova 19. - Vljudo vabljeno.

Vabimo vse študente ljubljanske Univerze, da se udeležijo predavanja prof. dr. Potrčka: "Spol in ljubezen pred zakonom in v zakonu", ki bo dne 27. marca v prostorih Osrednje univerzitetne menze ob 20. uri. - Vabi Jugoslovanci.

Obveščamo rezervne oficirje občin Bežigrad, da bo redno mesečno predavanje v sredo, 27. marca ob 19.30 v prostorih vojašnice ob Titovi cesti (polg postoj). Tema: Vloga in zbor ob glavnem vstopu. Udeležba za člane obvezna. Ostali rezervni oficirji vabljeno. - Občinski odbor ZROJ Bežigrad.

KONCERTI

Koncertni večer diplomantov AG bo v petek, 29. marca v Filharmoniji. Nastopila bo klaviristinja Dušana Vencelj (razred prof. Mihe Gunzga) in violonist Slavko Zimšek (razred prof. Leona Pfeifferja). Sodelujeta fladga. Sporedi kot vstopnice na Akademski koncerti ob 19.30 dalje pri blagajni filharmonije.

IZ KAMNIKA

Sentjakobsko gledališče iz Ljubljane bo gostovalo v petek, 29. marca ob 20. uri v Kamniku z duhovito komedijo "Cudovite pustolovščine". Predprodaja vstopnic bo od srede dalje pri Slov. knjižnem zavodu v Kamniku.

2 GLEDA

Mehiški film: "Mehika v pesmi". Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi: Rita Aguirre, Raul Martinez, Andres Soler in Fanny Schiller.

KINO

Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi: Rita Aguirre, Raul Martinez, Andres Soler in Fanny Schiller.

KINO

Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi: Rita Aguirre, Raul Martinez, Andres Soler in Fanny Schiller.

KINO

Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi: Rita Aguirre, Raul Martinez, Andres Soler in Fanny Schiller.

KINO

Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi: Rita Aguirre, Raul Martinez, Andres Soler in Fanny Schiller.

KINO

Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi: Rita Aguirre, Raul Martinez, Andres Soler in Fanny Schiller.

KINO

Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi: Rita Aguirre, Raul Martinez, Andres Soler in Fanny Schiller.

KINO

Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi: Rita Aguirre, Raul Martinez, Andres Soler in Fanny Schiller.

KINO

Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi: Rita Aguirre, Raul Martinez, Andres Soler in Fanny Schiller.

KINO

Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi: Rita Aguirre, Raul Martinez, Andres Soler in Fanny Schiller.

KINO

Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi: Rita Aguirre, Raul Martinez, Andres Soler in Fanny Schiller.

KINO

Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi: Rita Aguirre, Raul Martinez, Andres Soler in Fanny Schiller.

KINO

Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi: Rita Aguirre, Raul Martinez, Andres Soler in Fanny Schiller.

KINO

Predstavi ob 17 in 20. V glavni vlogi: Rita Aguirre, Raul Martinez, Andres Soler in Fanny Schiller.

Čestitka

Bratu Povše Jožetu in Tehovnik Jožici želimo še mnogo srečnih let - Meril, Zofka, Stanka in nečakinja Vlasta.

GLEDALISKA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Sreda, 27. marca ob 20: Brecht: "Kavkaški krog s kredo". Abonma C.

Cetrtek, 28. marca ob 20: B. Kretz: "Krajski komedijanti". Abonma B.

Petek, 29. marca ob 15: B. Kretz: "Krajski komedijanti". Zaključena predstava za gimnazijo v Postojni.

Sobota, 30. marca ob 20: Brecht: "Kavkaški krog s kredo". Izven in za podeljela.

Nedelja, 31. marca ob 20: I. Cankar: "Hilapi". Zaključena predstava za "Svobodo" Moste.

Dramski igralec Lojze Potokar bo dne 3. aprila slavil 35-letnico umetniškega dela v vlogi Sokrata v drsrdi bratrdi Platonovih spisov Apologija.

Kriton, Faidon z naslovom "Poslednji dnevi Sokrata". Prevajalec je akademik Anton Sovr. Delo je za Eksperimentalno gledališče v Ljubljani zrežirala Baibina Battelino-Baranovičeva, scenograf je ing. arch. Niko Matul, kostumograf Nada Souvan, Nastopajo še člani Drame SNG: Helena Erjavčeva (Palas Atena), Jože Zupan (Kriton), Janez Rohaček (Meletos), Lojze Drenovec (Anitos), Stane Česnik (Platon) in Maks Furjan (Ječar). Vstopnice so v prodaji.

OPERA

Sreda, 27. marca ob 19.30: Čajkovski: "Labodje jezero". Abonma H.

Cetrtek, 28. marca ob 19.30: Verdi: "Othello". Gostovanje tenorista Josipa Gostića in baritonista Stanoe Jankovića. Abonma K.

Petek, 29. marca ob 19.30: Dvojak: "Rusalka". Abonma U.

Sobota, 30. marca ob 19.30: Čajkovski: "Labodje jezero". Abonma F.

Nedelja, 31. marca ob 19.30: Puccini: "Tosca". Gostovanje madžarske sopranistke Paule Takacs. Izven in za podeljela.

Paula Takacs, prva madžarska dramska sopranistka, članica budimpeštanske Opere, stalni gost velikih opernih odrov vzhodne in zahodne Evrope, bo gostovala v Ljubljani v nedeljo, 31. marca v naslovni vlogi Puccinijeve opere "Tosca". Njeno gostovanje v Ljubljani bo enkratno. Vstopnice bodo v prodaji od danes, v sredo, od 17. ure dalje.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaja

Sreda, 27. marca ob 20: S. Howard: "Pokojni Christopher Beane". Abonma red Sreda. Vstopnice so tudi v prodaji. (Davenport - A. Arčon).

Cetrtek, 28. marca ob 20: Anny Tichy: "Vselej sta dve možnosti". Abonma red Cetrtek. Vstopnice so tudi v prodaji.

Petek, 29. marca ob 20: Anny Tichy: "Vselej sta dve možnosti". Abonma LMS I.

Sobota, 30. marca ob 20: Salacrou: "Zgodba za smeh". Premiera. Izven. Gostovanje SNG Trst.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 27. marca ob 20.30: L. Bobić: "Družina Blo". komedija. Red D. Vstopnice so tudi v prodaji.

Petek, 29. marca ob 20: O. Stuart: "Cudovite pustolovščine". komedija. Gostovanje v Kamniku. Predprodaja vstopnic od srede dalje pri Slov. knjižnem zavodu v Kamniku.

Sobota, 30. marca ob 20: L. Bobić: "Družina Blo". komedija. Izven.

Nedelja, 31. marca ob 16: Grimm-Skufca: "Janko in Metka". pravljica. Igra z gobdo, petjem in plesom. Popoldanska predstava. Izven.

od 20: L. Bobić: "Družina Blo". komedija. Večerna predstava. Izv. Predprodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon št. 32-860. V petek, 29. marca ob 20 bo Sentjakobsko gledališče gostovalo v Kamniku. Upozorilo bo Stuartovo duhovito komedijo "Cudovite pustolovščine". Predprodaja vstopnic od srede dalje pri Slov. knjižnem zavodu v Kamniku.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

Marionete

Levstikov (Sentjakobski) trg 2

Cetrtek, 28. marca ob 17: F. Milčinski: "Zvezdica Zaspanka".

Sobota, 30. marca ob 17: F. Bevki: "Lenuh Poležuh".

ob 20.30: F. Bevki: "Lenuh Poležuh". Za odrasle.

Nedelja, 31. marca ob 11: J. Malik: "Zlogica Marogica".

Ročne lutke

Resljeva cesta 38

Nedelja, 31. marca ob 17: A. Papler: "Hudobni graščak".

Prodaja vstopnic za vse predstave od srede dalje (razen nedelje) od 10. ure v upravi. Resljeva cesta 38. telefon 32-020. In pol ure pred vsako predstavo (tudi ob nedeljah) pri gledališki blagajni.

VESTI IZ KRANJA

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

Cetrtek, 28. marca ob 18 in 20: Remec: "Magda". Gostovanje v Skofji Loki.

Sobota, 30. marca ob 20: A. Remec: "Magda". Gostovanje na Visokem pri Kranju.

Nedelja, 31. marca ob 18: Salacrou: "Noči jeze". Izven in za podeljela.

KINO

"STORZIČ": Amer. film: "Veselo udari po skrbih". Predstavi ob 18 in 20. Danes zadnjikrat.

"SVOBODA": Amer. barvni film: "Tujec v sedlu". Predstavi ob 18 in 20.

Z JESENIC IN OKOLICE

Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Mirko Višnar. Prešernova cesta.

KINO

"RADIO": Ameriški film: "Ona išče srečo". Predstavi ob 18 in 20. - V glavni vlogi Jean Arthur in John Wayne.

PIJAVIČA: Zaprto.

ZIROVNICA: Amer. barvni film: "Sin Ali Babe". Predstava ob 19.30.

DOVJE: Avstrijski film: "Zdaj smo pa tam". Predstava ob 19.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO

"DELAŠKI DOM": Amer. film: "Nasilje". V glavni vlogi Van Heflin, Janet Leigh in Robert Ryan.

IZ PTUJA

KINO

"MESTNI KINO": Jugosl. film: "Deklica in hrast". Predstavi ob 18 in 20.

IZ MURSKÉ SOBOTE

KINO

"PARK": Ameriški film: "Ujeto mesto". Predstavi ob 17.30 in 20.

VESTI IZ MARIBORA

Dežurna lekarna:

Sreda, 27. marca 1957: lekarna "Planinka". Glavni trg 20.

Cetrtek, 28. marca 1957: lekarna "Pri gradu". Partizanska c. 1.

KINO

"PARTIZAN": nemški film: "Stotnik in njegov junak".

"UDARNIK": ameriški barvni film "Človek s puško".

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Sreda, 27. marca ob 19.30: Goodrich-Hackett: "Dnevnik Ane Frank". Red Sreda. Nekaj sedežev in stojališč v prodaji.

Umetnostna galerija

Razstava ilustracij in knjig "Mladinske knjige". Razstava je dnevnopodprta od 9-18 v času od 16. do 31. marca 1957. Ljubitelji umetnosti in prijatelji lepe knjige vljudo vabljeno.

Poročili so se: Jernej Poš, 23 let, tovarniški delavec - Marija Hajšek, 23 let, šivilja; Franc Plohl, 25 let, študent ekonomije - Marija Prejlec, 24 let, učiteljica; Jožef Kadič, 23 let, ključavničar - Zlata Košat, 23 let, bolnišnica streljaca; Rudolf Peterlin, 27 let, čevljar, in Jožica, 27 let, Ana Krajnc, 45 let, šivilja; Albin Forte, 21 let, strojni tehnik - Sonja Rovšek, 22 let, trgovska pomočnica; Ivan Vondina, 27 let, bančni uslužbenec - Emilija Savič, 28 let, bančna uslužbenka; Bogdan Lukič, 29 let, delavec - Veronika Kozar, 29 let, tkalka; Zdravko Bedžuh, 25 let, tekstilni tehnik - Nada Vračun, 25 let, laborantka; Stefan Geisler, 23 let, strugar - Julijana Mendek, 20 let, strugarica.

Rodile so: Terezija Kocbek, 28 let, poljska delavka, Kunova - Slavica; Angela Borko, 19 let, delavka - Marjetko; Antonija Bobonec, 22 let, nametnica - Nevenko; Olga Černič, 39 let, gospodinja - Mirka; Irma

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE

Cetrtek, 28. marca ob 18 in 20. Večer baleta in opernih ari. Gostovanje članov Opere SNG iz Ljubljane.

ob 19.30: M. Mikeln: "Petra Seme pozna poroka". Gostovanje v Votniku.

Petek, 29. marca ob 20: M. Mikeln: "Petra Seme pozna poroka". Gostovanje v Laškem.

Gostovanje v Laškem.

Nedelja, 31. marca ob 14: M. Mikeln: "Petra Seme pozna poroka". Gostovanje v Topolici.

KINO

"UNION": Ameriški film: "Na razpustju". Predstavi ob 18 in 20. - V glavni vlogi Bette Davis in Paul Henreid.

"METROPOLE": Ruski film: "Spomladanske slave". Predstavi ob 18 in 20.

"7 DOBREK SI TINE"

Svedski film: "Samo mati". Predstava ob 19.

RADIO LJUBLJANA

Spored za sredo, 27. marca

Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00 in 22.55.

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (peter glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame in obvestila - 7.10 Zabavni zvoki - vmes ob 7.30 do 7.35 Naš jedilnik - 8.00 Radijske oddaje - 11.00 Za prijetno predpoldne - 11.35 Radijska šola za višjo stopnjo - ponovitev: Po poteh roške otenzive - 12.05 Popoldanski operni spored - 12.30 Kmetijski nasveti: Ing. Dušan Modic: Pomladansko sajenje sadnega dreveja - 12.40 Pevkeve in ritmi - 13.15 Igra Trilj Dorika Skoberne - 13.30 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov - 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - ponovitev: Dobri pomočniki - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Utrinki iz literature: Ljudmil Stojanov: Hladne I. - 16.00 Prenos II. polčasa nogometne tekme za pokal maršala Tita: Odrad - Budućnost - 17.10 Stanek ob petih - 17.30 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku - 18.00 Kulturni pregled - 18.15 Skladbe Petra Liparja poje Mariborski komornor zbor - 18.30 Zunanje politični feljton: Izid volitev v Indiji - 18.45 Iz zakladnice jugoslovanskih samospsevov - 19.00 Radijski dnevnik - 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame - 20.00 Giacomo Puccini: "La Boheme", opera v štirih dejanjih - 22.15 Jazz-cocktail - 22.15-23.00 UKV program: Nočni koncert - 23.00-24.00 Oddaja za tujino - na valu 327.1 m (prenos iz Zagreba).

II. program

8.00 Poročila - 8.05 Pisana paleta (peter spored opere in solistične glasbe) - 9.00 Jizkovni pogovori (ponovitev) - 9.15 Odlomki iz zabavnih filmov in glasbenih revij - 10.00 Napoved časa in poročila - 10.10-11.00 Dopoldanski simfonizni koncert - 12.30 "Balkanski intermezzo" - Petko Stajnov: Trakija - Otmar Nussio: "Koristični ples" - 12.40 Napoved časa, poročila, vremenska napoved - 13.10 Glasbeni rendez-vous - 14.20 Ljubljanska kronika in obvestila - 14.35 Odlomki iz oper - 15.00-15.15 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 22.15-23.00 Nočni koncert.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO "UNION"

Mehiški film

Umiram srečna

Tednik: Filmske novosti št. 12. - Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje.

KINO "KOMUNA"

Ameriška risanka

»NAŠI ZVESTI PRIJATELJI«

Tednik: Filmske novosti št. 12. - Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje.

KINO "SLOGA"

Amer. film: "Obsojen". Tednik: Pos. št.: Moša Pijade. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Glenn Ford.

KINO "VIC": Amer. vstavistični film v barvah: "Ujemite tatu". Predstavi samo ob 15 in 17. V glavni vlogi Grace Kelly. - Ob 19 in 21: Amer. vstavistični film: "Ure obupa". - V glavni vlogi Humphrey Bogart in Frederic March.

Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30-11 in od 14 dalje, za matineje v kinu "Sloga" od 9 dalje.

KINO "SOCA": Amer. barvni film: "Kvartopirec z Mississippija". Tednik: "Sorodnik". Predstave ob 15, 18 in 20. Danes zadnjikrat.

Prodaja vstopnic samo od 14 dalje.

MLADINSKI KINO LM. Kotnikova 6.

predvaja jugosl. film: "Ešalon dr. M.". Predstavi vsak dan ob 10 in 15.

FILMSKO GLEDALIŠČE Ljudske univerze, Ljubljana, Gospodarsko razstavišče, predvaja francoski film: "Prepovedane igre". Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic in abonmaja vsak dan od 8-14 in uro pred pričetkom predstave v recepcijskem biroju Gospodarskega razstavišča.

KINO "LITOSTROJ": Amer. barvni film: "Nocoj bomo peli". Tednik: Filmske novosti št. 10. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom prve predstave. - Danes zadnjikrat.

KINO "TRIGLAV"

Mehiški film

Trije pustolovci

Tednik: V glavni vlogi Dagoberto Rodriguez in Joaquin Cordero. - Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

KINO "SISKA"

Jugoslovanski film

MILIJONI NA OTOKU

VOJNA NAPOVED RUMENI MRZLICI

S sodobnimi
pripomočki

bodo uničili

žarišča te bolezni

v močvirnih

gozdovih

Srednje Amerike

Rumena mrzlica, ki jo zlasti zadnja leta zatirajo na naseljenih področjih Srednje Amerike, se je še ohranila v gozdovih, od koder se v določenih časovnih presledkih zahrbtno prikrade med prebivalstvo vasi in mest.

Težko delo imajo zdravstveni delavci, ki skušajo kontrolirati ta okužena področja zlasti v okoličinah srednjeameriških gozdov, ki veljajo za »glavni stan« rumene mrzlice. Ljudi sicer le redkokdaj zanese pot daleč v gozdove, kjer jih napadejo posebni komarji, zato pa raznašajo to bolezen opice iz rodu vriskačev, ki je zanje rumena mrzlica prav tako usodna kot za ljudi. Kjerkoli se pokažejo te opice, morajo pripraviti srednjeameriški zdravstveni delavci zaščitna sredstva proti tej bolezni.

Nova epidemija rumene mrzlice se je začela širiti pred osmimi leti, ko je hkrati zbolelo na različnih področjih ob Panamskem prekopu pet ljudi. Zdravniki so bili tembolj presenečeni, ker ob

V laboratoriju brazilskega mesta Belem proučujejo viruse rumene mrzlice in komarje »aedes aegypti«, ki prenašajo to bolezen.

prekopu ni bilo nobenega bolezenskega primera že štirideset let. Ugotovili so, da so se bolniki okužili v okoliških gozdovih.

Počasi se je širila rumena mrzlica od vzhoda proti zahodu, njeno pot pa so nakazovala trupla vriskačev. Sredi leta 1951 je dosegla gozdove Costarice, dve leti kasneje pa so ugotovili nekaj primerov v Nicaragui.

Kazalo je, da se je rumena mrzlica na svojem pohodu ustavila ob mejah Hondurasa, kjer živi le malo opic te vrste, še manj pa komarjev, ki prenašajo kužne klice. Širjenje rumene mrzlice je odvisno od ljudi in od opic iz rodu vriskačev, predvsem pa seve od komarja »aedes aegypti«, ki prenaša kužne klice z bolnih na zdrave organizme.

Septembra leta 1954 je umrl za rumeno mrzlico bolnik na drugem koncu Hondurasa tik ob guatemalski meji. Takrat so zdravstveni delavci postrlji pazljivost, panameriški zdravstveni urad Svetovne zdravstvene organizacije je poslal na teren raziskovalce, ki so proučevali za rumeno mrzlico poginule opice. Vse leto 1955 so hodile po terenu zdravstvene ekipe, ki pa niso zaznamovale nobenega novega primera.

Lani decembra so našli trupla poginulih vriskačev v gozdovih Puerto Barrios na vzhodni guatemalski obali. Ugotovili so rumeno mrzlico, ki je v Guatemali pokončala več opičjih rodov. Te ugotovitve so resno opozorilo, saj kažejo, da si je rumena mrzlica utrla pot do močvirnih tropskih gozdov v srednji Mehiki. Tam je bila zadnja huda epidemija rumene mrzlice pred dobrimi 30 leti. Sploh so znanstveniki ugotovili, da se ta bolezen pojavlja na širšem področju v določenih časov-

nih presledkih, ki trajajo večina dvojice ali troje desetletij. Trupla poginulih vriskačev nakazujejo razširjenost te bolezni, ki jo potem širijo še razni mrhovinarji.

Srednja Amerika je eno izmed zadnjih področij, kjer še pušča rumena mrzlica, zato je Svetovna zdravstvena organizacija sklenila cepiti vse prebivalstvo, ki hodi v tropske gozdove, hkrati pa prizadevno zatira omenjene komarje v njihovih žariščih in mrhovinarje, ki širijo živalske kužne bolezni.

Hitra fotografija

Fotografiranje predmetov, ki se naglo premikajo, je problem, ki se z njim ljudje ukvarjajo vrsto let, vendar zdaj že lahko rečemo, da je vprašanje praktično že popolnoma dognano. Za hitre posnetke uporabljajo zadnje čase posebno tehniko hitrega osvetljevanja. Prve poskuse s kratkotrajnim osvetljevanjem so delali že leta 1880 v Nemčiji z električno iskro. Na ta način so že takrat fotografirali eksplozije. Nastanek kratkotrajnih električnih isker so pozneje izpopolnili s tem, da so trajanje vsake iskre skrajšali na milijoninko sekunde in še bolj.

Zadnja leta so prišli v rabo elektronski aparati, ki je z njimi mogoče nadzorovati trajanje in jakost električne iskre. Prav tako so izdelali fotografske aparate, ki posnamejo več slik hkrati, časovna razlika med njimi pa je izredno majhna. Zlasti mnogo se v zadnjem času strokovnjaki ukvarjajo s hitro fotografijo. Najobsežnejše področje uporabe take fotografije so vojaške raziskave, zlasti proučevanje eksplozij v

zraku in pod vodo. S fotografijo pa proučujejo tudi delovanje ladijskih vijakov ter letalskih turbin in propelerjev. Posebno tehniko hitrega fotografiranja so razvili za opazovanje eksplozij atomskih bomb in pa gibanja usmerjenih izstrelkov.

Razen za vojaške namene uporabljajo hitro fotografijo tudi v medicini, biologiji in zoologiji. Tako so v Angliji proučevali hitrost pretakanja krvi po arterijah in sploh krvni obtok. Proučevali pa so tudi številne ptice med letanjem, predvsem delovanje njihovih peruti pri hitrem in počasnem letu.

Pomladni počitek ob vodi

INDIJANCI BODO ŠLI V HAAG

Nekaj nad 6500 Indijancev iz rezervata pri Hamiltonu je v sporu s kanadsko vlado »izkopalo bojno sekire« — v simboličnem pomenu besede seveda — ker se čutijo prikrajšane za svoje stare pravice, ki so bile svedčano potrjene že leta 1859, ko so sklenili, da bodo veljala določila takratne pogodbe, »dokler bo sijalo sonce, rasla trava in tekla voda po rečnih strugah«, zdaj pa jim jih skušajo odvzeti »za novotarije vneti politiki«.

Kanadski minister za indijanske zadeve je povzročil precej hude krvi že takrat, ko je zahteval od Indijancev, naj se izučijo pravih poklicev in opustijo življenje od lova in ribolova, njihov odpor pa se je povečal ob nedavnih odločitvi, da pred kanadskimi zakoni ne veljajo po starih indijanskih običajih sklenjene zakonske zveze in da člani indijanskih plemen v bodoče tudi ne bodo več mogli potovati brez potnih listov, kamor jih bo volja.

Sest kanadskih indijanskih plemen se čuti kot narod, ki nima z drugimi kanadskimi prebivalci nobene zveze. To jim zagotavlja med drugim tudi pred sto leti sklenjena pogodba. Če na primer gre Indijanec na tuje, si ne priskrbi potnega lista, marveč potuje s plemenskim tototomom iz pergamenta, ki je na njem žig njihove narodnostne skupine. V spremnem pismu naproša vodstvo te narodnosti vse tuje narode, naj upoštevajo take toteme kot veljavne potne listine. Tako je potoval leta 1930 plemenski poglavar Logan po Angliji, Nemčiji,

Franciji in Italiji, ne da bi mu delali težave.

To naj bi se zdaj spremenilo, ker kanadska vlada zahteva tudi od Indijancev potne liste s fotografijami, pa čeprav se napolnijo samo v sosednje ZDA. Takih potnih listov ne more izdajati plemenski poglavar, marveč samo ustrezna vladna ustanova v Ottawi, prav zaradi tega pa se čutijo Indijanci prikrajšani za svoje pravice.

Iskra v sod smodnika je bila vladna odločitev, da indijanske zakonske zveze niso veljavne in da bodo morali vsi zakonski pari še enkrat pred krščanskega duhovnika, ki mu vlada edinemu daje pravico do sklepanja zakonskih zvez. Sest indijanskih plemen pa se vedno veruje v Manitua, »velikega duha«, ki ni kristjan. Tudi v omenjeni pogodbi jim je zagotovljena pravica do sklepanja zakonov po starem običaju. Plemenski poglavar potrdi zakonsko zvezo, navesta in ženin pa podpisata listino, ki jo nato pošljejo v Ottawa. Nedavno je ministrstvo poslalo listine na-

- MOČAN ODPOR
- INDIJANSKIH
- PLEMEN
- PROTI ODLOČITVAM
- KANADSKÉ VLADE

zaj in zahtevalo ponovno potrditev zakonske zveze.

Indijanci so se vznemirili tudi ob naslednjem dogodku: poglabila moža kmalu po rojstvu prvega otroka. Je dobila od ottawškega matičnega urada žaljivo sporočilo, da je njen otrok nezakonski pankrt. Njeni bratje so bili tako prizadeti, da so zagrozili s takimi prizadevanji: prvega vladnega zastopnika, ki bi si upal v rezervo, bi razbili glavo. To pa še ni vse, kakaj trenutno se ne more noben Indijanec poročiti, ker po oblačeni krščanski duhovni pri marajo opraviti tega obreda pri »nevernikih«. Indijanci pravijo, da bodo svojo zadevo predložili Združenim narodom in Mednarodnemu sodišču v Haag.

Nespretni tat

Thomas Owens iz Bostona je prodajal na dražbi glasila. Ob lastnim organom je pripovedoval, da je imel trgovino z glasbilo in da bo vse razprodal. Pri bili in da bo vse razprodal. Vsem tem bi ne bilo nič čudnega, če ne bi trgovca na dražbi zamenjaval trobente s klarino. Policija je postala pozorna na njegovo neznanje in je kmalu ugotovila, da je vse te predmete nakradel.

NIC GA NE MOTI
»Stopi na mojo levo stran,« rekel angleški kralj Jakob svojemu dvornemu norcu. »Ne morem videti norcev na svoji desni strani.«
»O, mene pa to prav nič ne moti,« je odgovoril dvorni norci in stopil na levo stran.

»Zdaj pa še zazdaj, da bom videla, kako ti pristoji!«

Drobne ZANIMIVOSTI

HELIKOPTER JE PRIPRAVLJEN
Tako bodo poslej reportirali predsedniku Eisenhowerju. Urad predsednika ZDA je kupil helikopter, da bi Eisenhowerju prihranil zamudno vožnjo po prometnih washingtonskih ulicah.

Navzile večji proizvodnji naravnega riza je morala japonska industrija zaradi naraščajočega prebivalstva poskrbeti tudi za umetni nadomestek, ki so ga kot sintetični riž dali v prodajo sredi lanskega leta in ga zdaj potrebuje Japonci že okoli 100.000 ton. Proizvajajo sintetični riž dveh vrst: v prvem je polovica krompirjevega škroba ter štiri desetine riževе moke, drugi pa vsebuje petino krompirjevega škroba ter tri četrtine riževе moke. Pomankljivost umetnega riza je to, da ni v njem niti kalcija ne fosfora. Tekne pa le, ali ne?

ATOMI IN SAHARA

Eden izmed francoskih poslan-
cev je predlagal v parlamentu, naj vlada uporabi atomsko energijo za spremembo Sahare v rodovitno zemljo. Če bi v Sahari na določenih mestih sprožili atomsko bombo, je »ekel poslanec, bi se puščavska zemlja spremenila v cvetoči vrt. Pod peščenimi griči je v puščavi mnogo vode, zaradi eksplozije pa bi nastala velika jezera, ki bi blazila podnebje in namakala zdaj nerodovita tla.

NASELJE IZ BAKRENE DOBE

Vzhodno od Napolija so odkrili naselje, ki so v njem živeli ljudje od zgodnje bakrene do rimske dobe. Arheologi, ki so tam kopali, so našli orodje iz pozne kamene in iz bronzaste dobe. Iz kasnejših časov so se ohranila ognjišča z železnimi vrati in bakrenimi posodami, ki se na njih poznajo še danes zgorelega lesa. V bližini naselja so izkopali grob z okostjem človeka in psa, ki sta živela tam pred 5000 leti.

LETALSKA BOMBA POD TIERNICAMI

Potniki čez Brenner so se vsa leta po drugi svetovni vojni vozili prek 16 letalskih bomb, ki so jih šele pred kratkim odkrili na italijanski strani. Bombe so bile zapakane pod tračnicami in tako povezane med seboj, da bi zletel v zrak železniški nasip v dolžini potniškega vlaka. Letalske bombe ameriškega izdelka so zdaj odstranili in demontirali.

Dvorana za 10.000 ljudi

Na splošno pravimo razširjenim delom podzemskih jam dvorane. Te so ponekod zares velike, na primer v Postojnski jami in v Vjetrenici. Postojnska plesna dvorana meri 750 kvadratnih metrov. Koncertna dvorana pa zavzema nad 3000 kvadratnih metrov površine. V njej je prostora za 10.000 ljudi.

Dvorana v jami Vjetrenica na Popovem polju je dolga 110 metrov in zavzema 1500 kvadratnih metrov površine. V njej je prostora za dobrih 3000 ljudi.

Takoj za tesnim vhomom v Petričko jamo pri Valjevu je dvorana, ki sodi med najbolj razsežne podzemeljske votline v Srbiji. Na splošno imajo take dvorane skoraj vse podzemeljske jame. Tako se na primer zvrstijo v mali Vasiljski jami pri Knjaževcu kar štiri dvorane s tesnimi prehodi. V nasprotju s tem pa sta Ušačka jama v okolici Sjenice (dolga je 2000 metrov) in Bogovinska jama pri Boru (3400 m) pravzaprav bolj ali manj enolična podzemeljska kanala.

Nekaj trenutkov pred pristankom na letališču v Manchesteru je strmoglavilo potniško letalo znamke »Viscount«, razdejal dvoje hiš, pokopalo pod razvalinami mater s sinčkom in se vnelo. Zgorelo je petnajst potnikov in vsa posadka. Vzrokov nesreče še niso ugotovili.